
ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ МАРТ 2016

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч
Период на провеждане	Регулярно: 18 – 25 февруари 2016г. Експресно: 28 февруари – 4 март 2016г.
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1723 ефективни интервюта
Метод на формиране на извадката	Стратифицирана извадка по тип населено място с квота въз основа на признаците възраст, пол, образование
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

Четири основни тенденции регистрират резултатите от експресното и регулярното национално представително проучване на Алфа Рисърч за първото тримесечие на 2016г.:

- ▶ Преместване фокуса на общественото внимание от икономиката и престъпността върху корупцията по високите етажи на властта
- ▶ Плавен спад в подкрепата за правителството, премиера и някои ключови министри, отразяваща усещането за липса на развитие в редица сфери
- ▶ Одобрение за спирането на големи обществени поръчки като стъпка за борба с разширяващия се периметър на корупцията
- ▶ Запазване на електоралното преимущество на ГЕРБ в условията на силна фрагментация в останалия политически спектър

ОЦЕНКИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО – МЕЖДУ ПОДОЗРЕНИЯТА В КОРУПЦИЯ И ОДОБРЕНИЕ ЗА СИСТЕМНИ ДЕЙСТВИЯ СРЕЩУ НЕЯ

От средата на 90-те години изследванията периодически нареждат „корупцията“ сред топ проблемите на страната. През последните 6 месеца, обаче, в резултат от засилените дебати по промените в Конституцията, липсата на напредък по казуса КТБ, съмненията за картел при горивата, излезлите на светло тъмни страни от зависимостите в съдебната власт, сравненията с Румъния и пр., фокусът върху „голямата корупция“ се превръща в основен прицел на общественото мнение. Той започва да определя и цялостното отношение към държавните институции, политическите сили, възприятието за причините за икономическата изостаналост на страната и ниския жизнен стандарт на българите.

Според 58.6% от хората въпреки напредъкът в различни сфери, корупцията като цяло расте, правосъдие липсва, от което се облагодетелстват малки групи в ущърб на обществото. Едва 22.3% смятат, че въпреки някои трудности, корупцията не пречи на успешното развитие на страната. Критичната позиция доминира във всички социални и демографски групи, вкл. сред симпатизантите на управляващата коалиция. Всеки втори анкетиран е убеден, че ако върховенството на закона се зачиташе, ако нямаше корупция и чадър над нея, той лично би могъл да живее по-добре.

Два са основните адресати, които общественото мнение държи отговорни за липсата на резултати в борбата срещу корупцията – висшата магистратура и прокуратура и управляващите. 62.2% от българите смятат, че най-сериозните проблеми в съдебната власт са по нейните върхове, тъй като там се прикрива корупцията по високите етажи на властта. Поради това и всяка смела публична постъпка на хора от системата срещу двойния морал се посрещат с одобрение. В обществото съществува висока степен на очакване (66%) самите магистрати да поведат битката срещу корупцията. След години наред трупан скептицизъм към възможностите за промени в съдебната система и закотвено към дъното доверие в правораздавателните институции, за първи път се появяват признаци, че ако започне промяна отвътре, хората са склонни да я подкрепят.

ОЦЕНКИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО – МЕЖДУ ПОДОЗРЕНИЯТА В КОРУПЦИЯ И ОДОБРЕНИЕ ЗА СИСТЕМНИ ДЕЙСТВИЯ СРЕЩУ НЕЯ

Същите признаци на подкрепа за действия „отвътре“ наблюдаваме и по отношение на иницираното от Борисов и разпространило се с бързи темпове спиране на обществени поръчки поради съмнения за корупционна свързаност с Д.Пеевски, или други гарантирано печеливши участници в публични търгове. 63,4% от анкетирания в експресното проучване на Алфа Рисърч оценяват положително действията на премиера. Какъвто и да е бил мотивът за тях, първите реакции показват недвусмислено, че проблемът „корупция“ е толкова невралгичен за обществото, че то е готово да подкрепи всяка стъпка за борба с нея.

Същевременно горчивият опит на хората от безславния край на редица добри намерения ги прави доста по-предпазливи в оценките им за радикалността и дългосрочния ефект от тези действия. 41.3% са на мнение, че спирането на поръчките показва политическата воля на правителството за решителна борба с корупцията. 55.8% обаче са на обратното мнение. Накъде ще се придвижат обществените нагласи през следващите месеци до голяма степен ще зависи от очакваните резултатите от правителствената акция. А те са «за» - лична отговорност на лицата, създали предпоставки за корупция; наказуемост за упражняващите политически натиск; законови и процедурни гаранции, че порочните практики няма да се възпроизвеждат.

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПРАВИТЕЛСТВОТО, МИНИСТРИТЕ И ВОДЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПРАВИТЕЛСТВОТО, МИНИСТРИТЕ И ВОДЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Фокусирането на общественото внимание върху корупцията, липсата на видим напредък в чувствителни за обществото сфери и появилите се пукнатини в управляващата коалиция, връщат доверието към правителството до стойности от преди половин година. Положителните оценки за дейността му спадат от 24% в края на 2015г. до 20% в началото на март 2016г. Съответно, нараства и критичността към работата на кабинета – от 42% до 46%.

Доскоро консолидирани в подкрепата си за кабинета, към момента симпатизантите на партиите от управляващото мнозинство са значително по-разколебани. Най-устойчиви в доверието си остават привържениците на ГЕРБ (43% положителни, 40% неутрални и 17% отрицателни оценки). Сред избирателите на Реформаторския блок то спада до 30% одобрение (срещу 26% неодобрение и 44% неутрално отношение), а сред тези на ПФ и АБВ критичните оценки достигат до 60%, при доверие не надхвърлящо 15%.

Острата политическа конфронтация по редица теми, персоналните атаки и смените на министри се отразяват и в личния рейтинг на премиера и членовете на кабинета. Одобрението за Бойко Борисов спада от 38% на 33%, а неодобрението нараства от 30% на 35%.

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПРАВИТЕЛСТВОТО, МИНИСТРИТЕ И ВОДЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

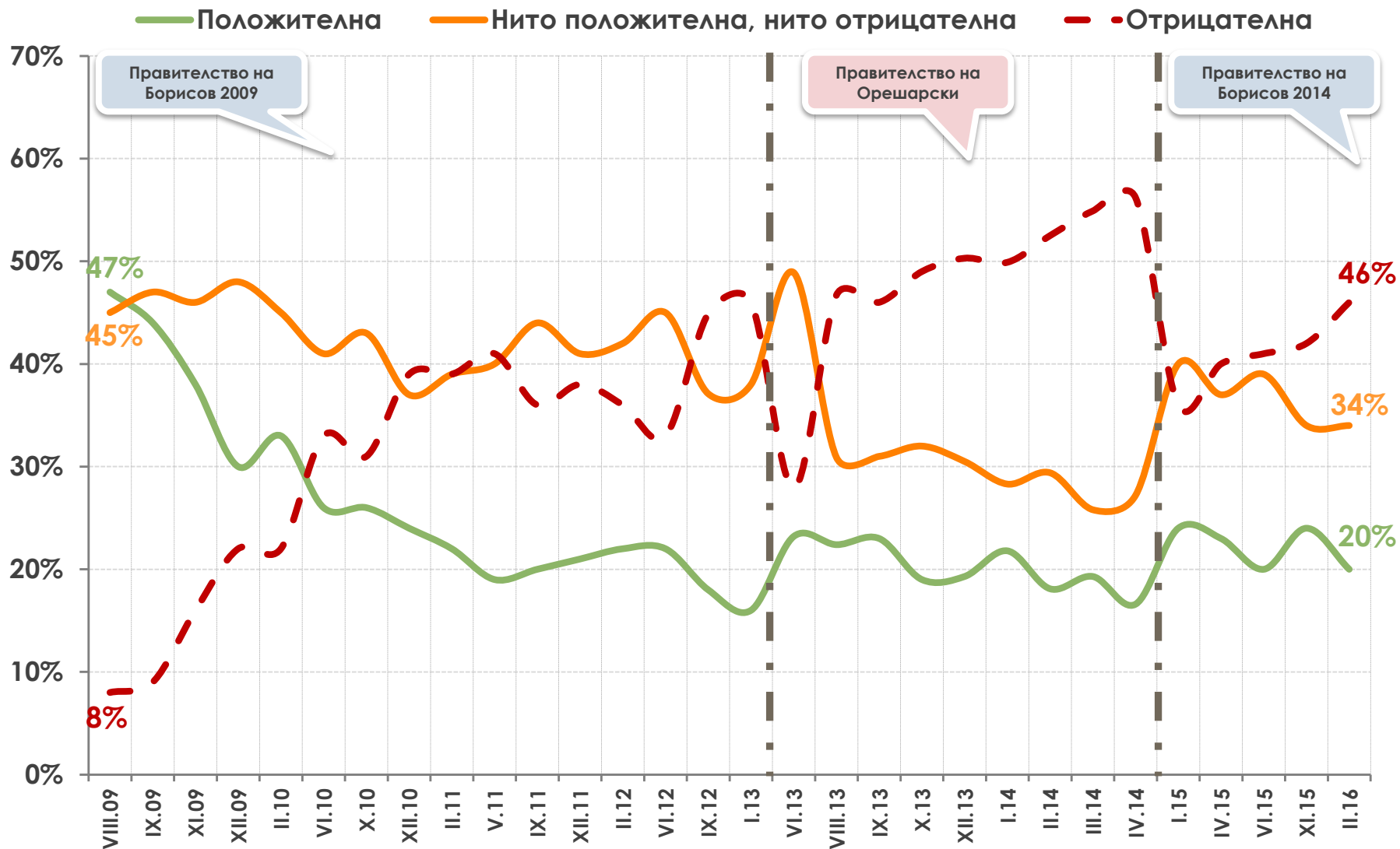
Подобна е тенденцията в оценката за работата на министрите, мнозинството от които са с отрицателен индекс за дейността си. Традиционно в челото на класацията за най-добре справящи с работата си са регионалният министър Лиляна Павлова (32.6% успешно срещу 7.6% неуспешно), министъра по еврофондовете Томислав Дончев (19.4 успешно, срещу 3.5% неуспешно) и социалния министър Ивайло Калфин (23.8% успешно срещу 8.4% неуспешно).

С аналогично равнище на положителни оценки е и здравният министър Петър Москов (17.1%), но вотът на недоверие и персоналните атаки срещу него генерират ръст в критиката към дейността му (24.5%). За разлика от професионалното съсловие, което остро се противопостави на предлаганите от здравното министерство реформи, гражданите одобряват повечето от публично обсъжданите предложения за промени, и най-вече по-строгия контрол от Здравната каса и пациентите, за да се ограничи един от най-острите проблеми – хроничното източване на касата и недостигът на средства за лечение.

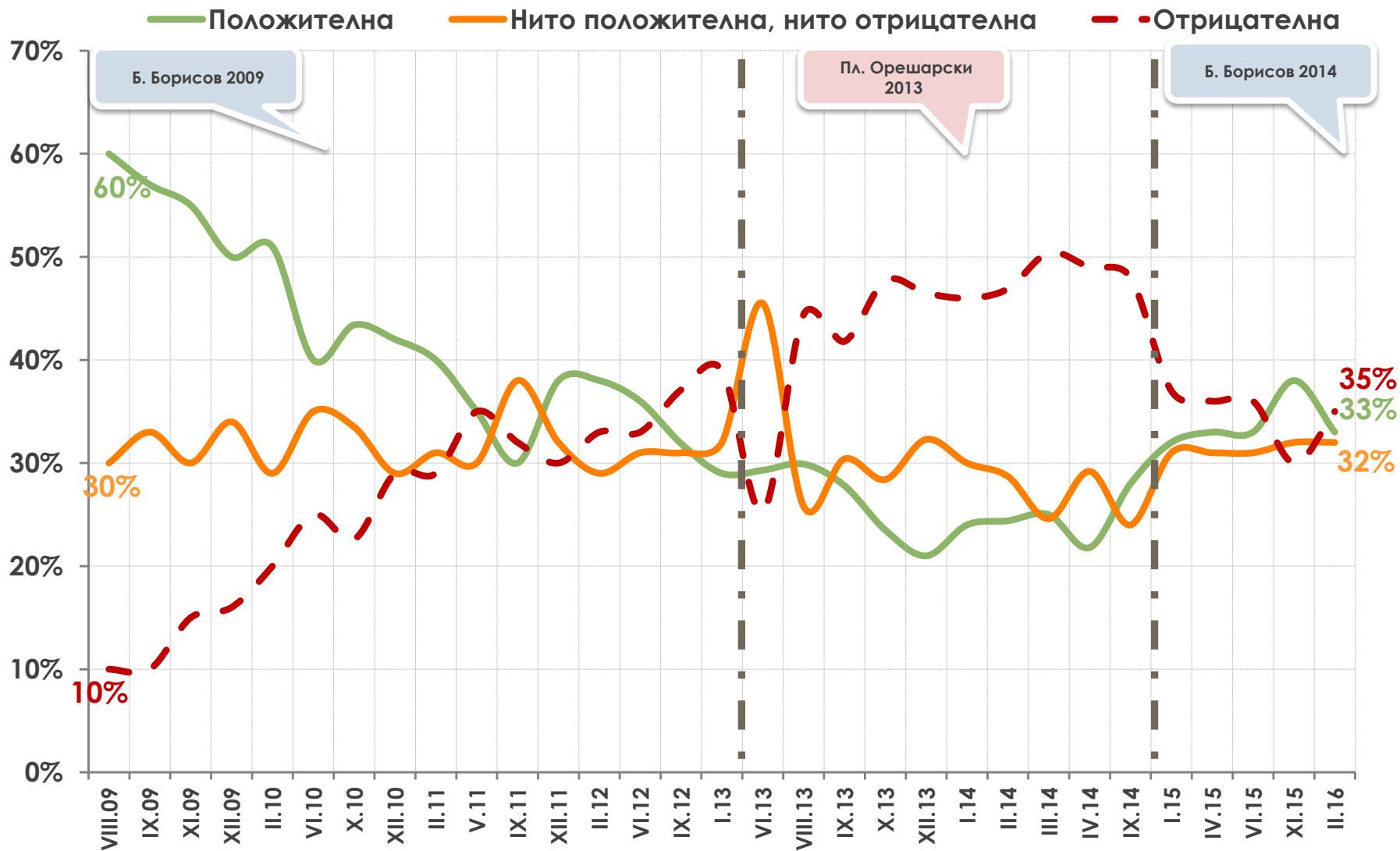
Както и в предишни месеци, най-отчетлива е обществената критика към секторите, свързани с икономика, финанси, правосъдие и вътрешен ред. Липсата на видимо подобрение в традиционни икономически отрасли, придружено с увеличаване на данъчната тежест, увеличава неодобрението към министрите на икономиката Б.Лукарски, на финансите Вл. Горанов, на енергетиката Т.Петкова, на туризма Н. Ангелкова. Блокирането на реформата в МВР и съдебната система, поставя министрите на вътрешните работи Р. Бъчварова и на правосъдието Е. Захаријева сред най-критикуваните членове на кабинета.

Периодично възобновяваните дебати по нетърпящи отлагане, но все неслучващи се реформи в редица сектори, са формирали у мнозинството от българските граждани (71%) убеждението, че вече не е възможно поддържане на икономическа и политическа стабилност без провеждането на дълбоки реформи. Тази позиция доминира сред представителите на всички социално-демографски групи, включително привържениците на ГЕРБ и правителството.

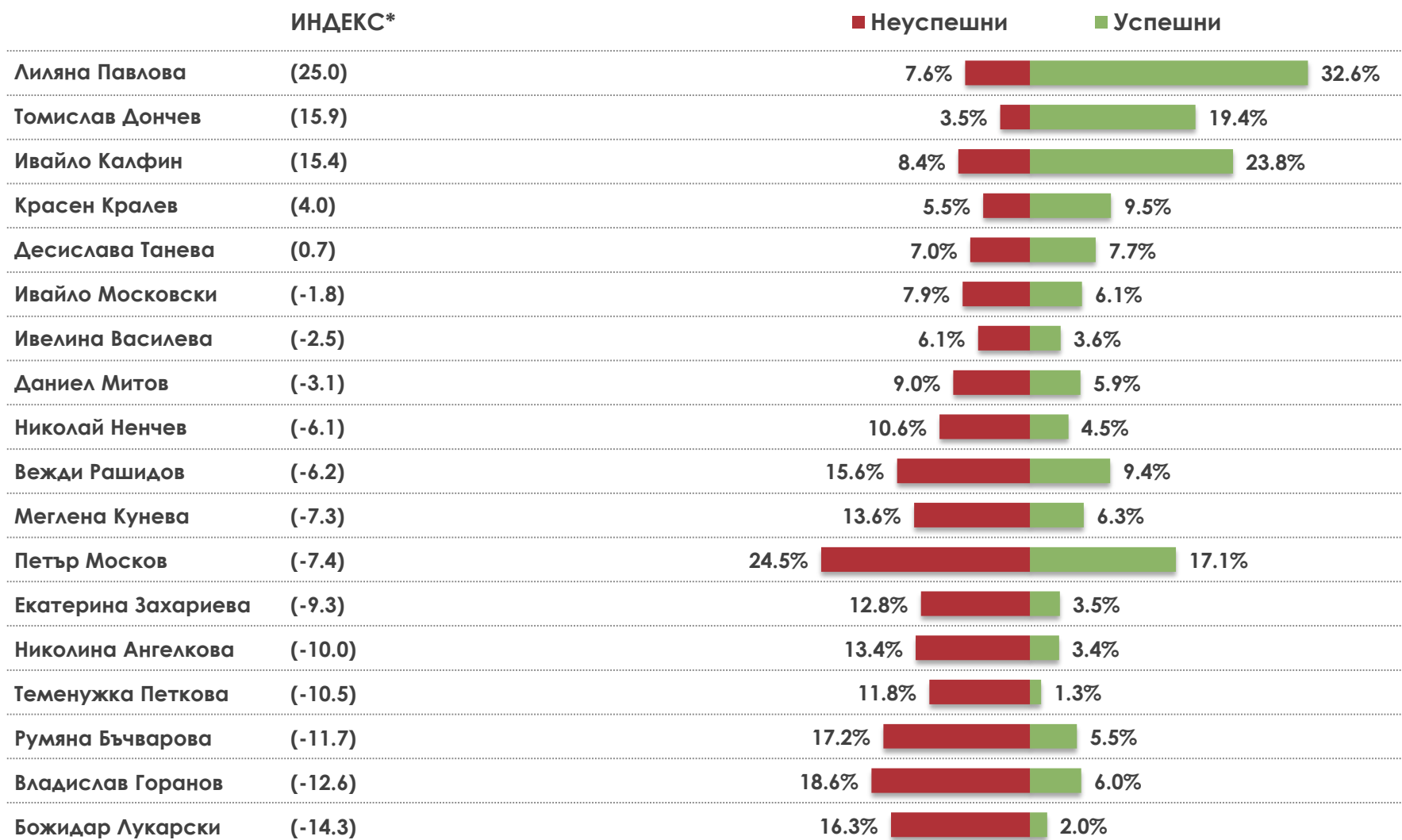
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТА НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

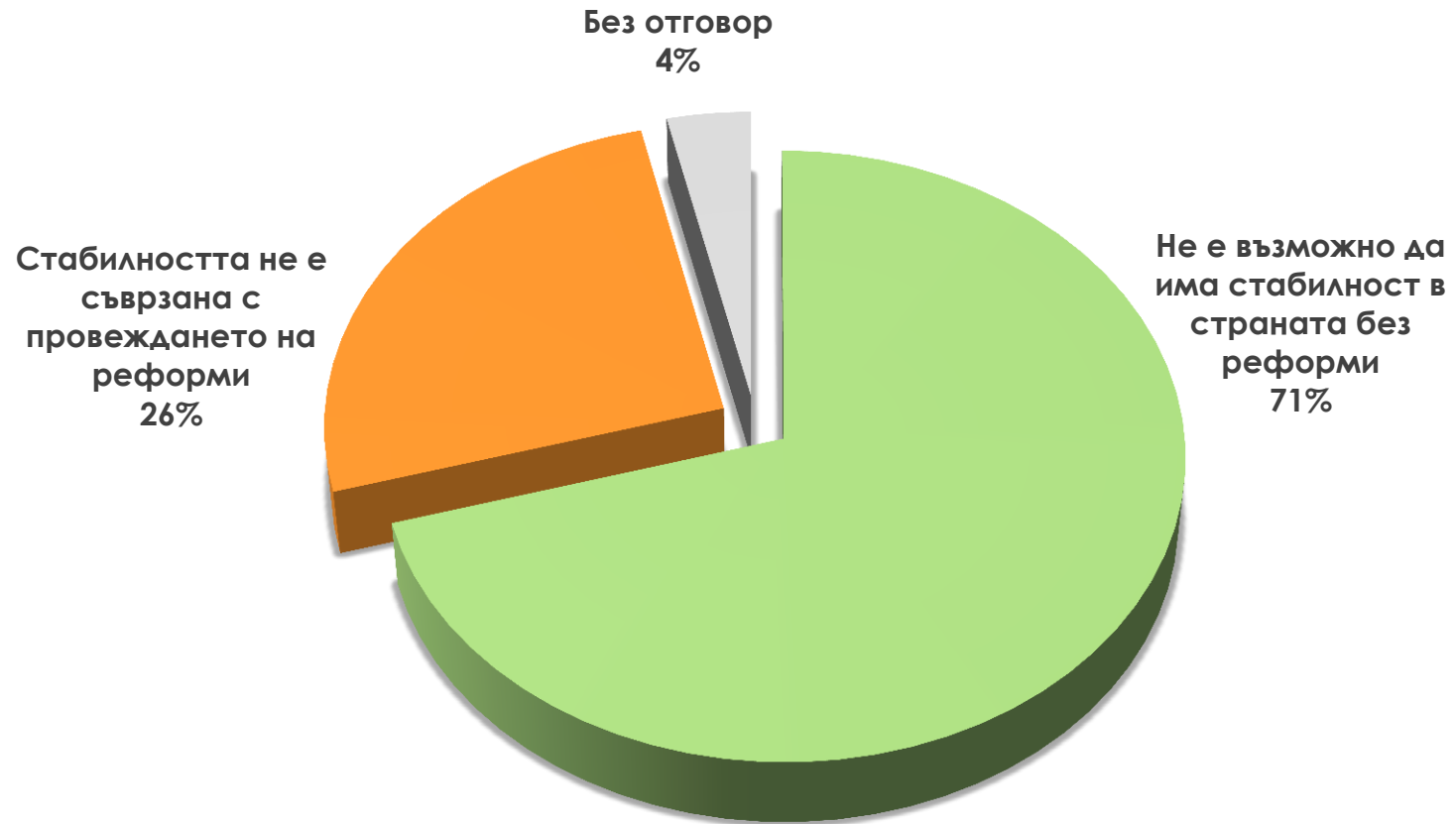

ИНДЕКС ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТРИТЕ

* Индексът за дейността на министрите се получава като разлика между дела на хората, които са ги определили като успешни и неуспешни.

КОЯ ТЕЗА ЗА ЦЯЛОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА СТРАНАТА СПОДЕЛЯТЕ?

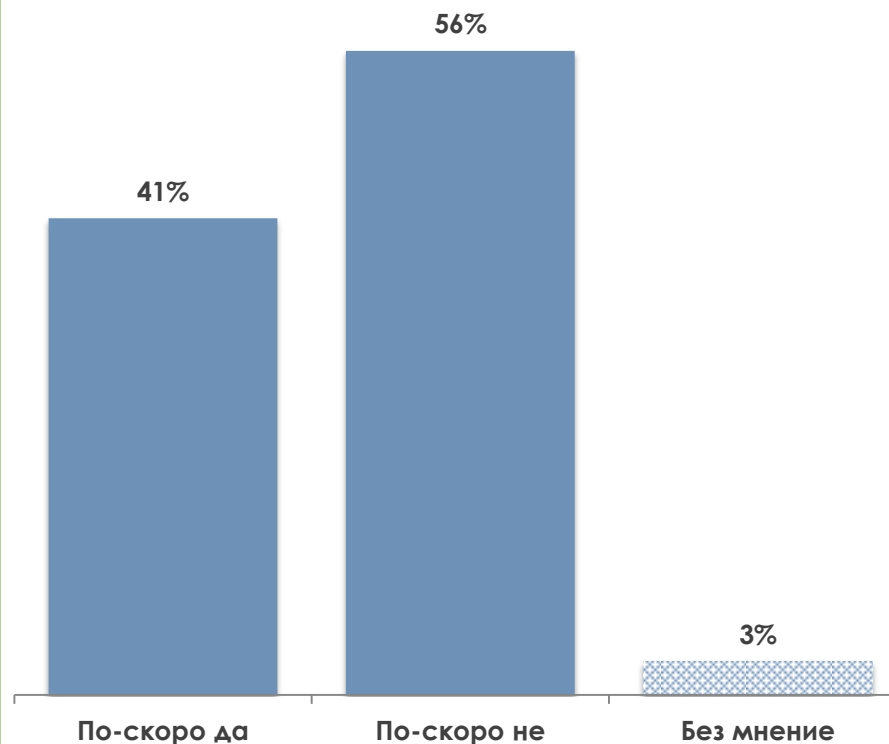

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙСТВИЯТА ПО СПИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

Оценка за спирането на големи обществени поръчки, за които има съмнения, че са свързани Д. Пеевски и други крупни бизнесмени:

Според вас, показва ли спирането на големи обществени поръчки политическа воля за борба с корупцията, или не?

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИ

Политическите процеси през последните месеци и продължаващата липса на дългосрочни обществени ориентири, оказват влияние върху доверието към институциите, повечето от които губят от и без друго крехката си обществена подкрепа.

Президентът Росен Плевнелиев губи 3 пункта, но в началото на март продължава да се ползва с едни от най-високите нива на одобрение сред институциите - 25%, срещу 37% неодобрение.

Положителните оценки за дейността на парламента спадат под границата от 10 на сто – 9%, срещу 55% отрицателни. За разлика от правителството, Народното събрание не получава подкрепа дори от привържениците на партиите от управляващото мнозинство.

Сред силовите органи – армия, полиция, МВР – армията остава един от малкото с положителен баланс. 28% от българските граждани имат положително отношение към нея, срещу 24% отрицателно и 48% - неутрално. Одобрението за МВР и полиция е в границите на 18%, срещу 43% - 49% неодобрение.

Критично ниско продължава да е доверието в институциите на съдебната власт: прокуратура – 6%, срещу 65% недоверие; съд – 8% срещу 63% недоверие. Главният прокурор Сотир Цацаров запазва 11 на сто одобрение, но отрицателните оценки нарастват до 49%.

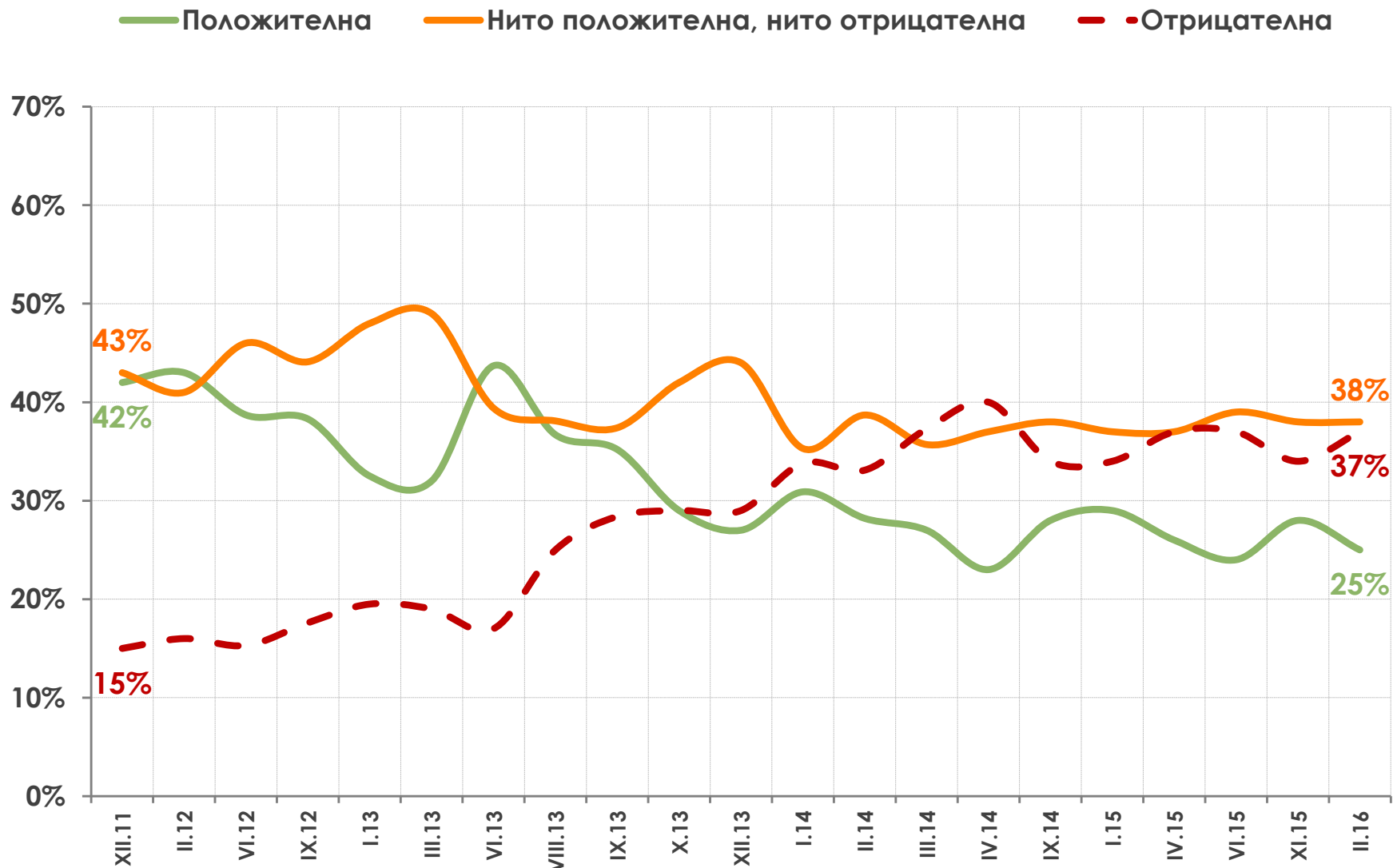
За първи път след тоталния срив на доверието към БНБ в резултат от аферата КТБ, положителните оценки за националната банка бележат лек ръст, но все още остават два пъти по-ниски от отрицателните (16% срещу 32%).

Еврокомисарят Кристилина Георгиева е сред малкото, които успяват да запазят положителен личен рейтинг (43% одобрение срещу 21% неодобрение), въпреки страничните удари по нея от страна на фигурите, ангажирани с номинацията на Ирина Бокова за Генерален секретар на ООН.

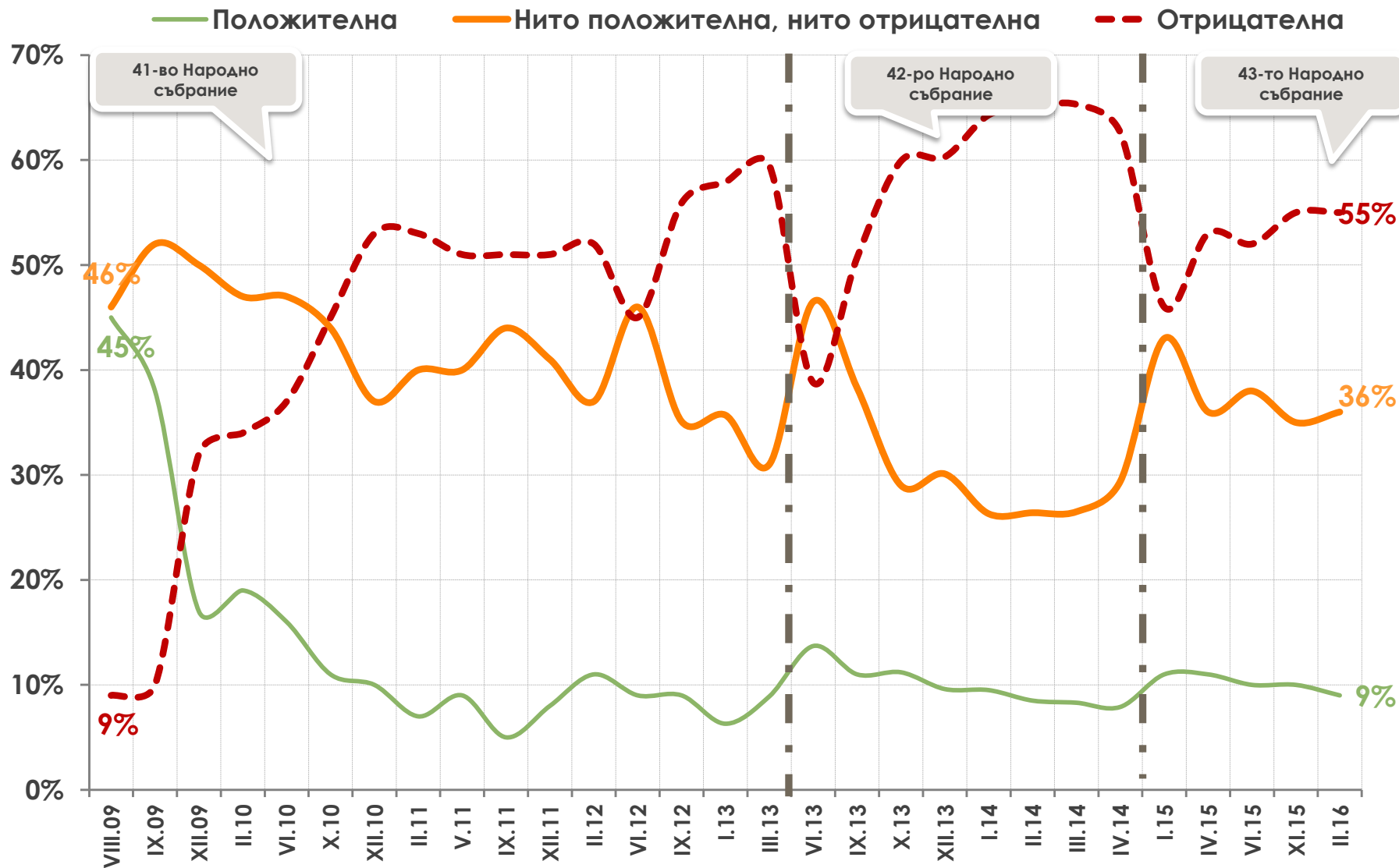
КОЕ ОТ СЛЕДНИТЕ МНЕНИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА СТРАНАТА Е НАЙ-БЛИЗО ДО ВАШЕТО?

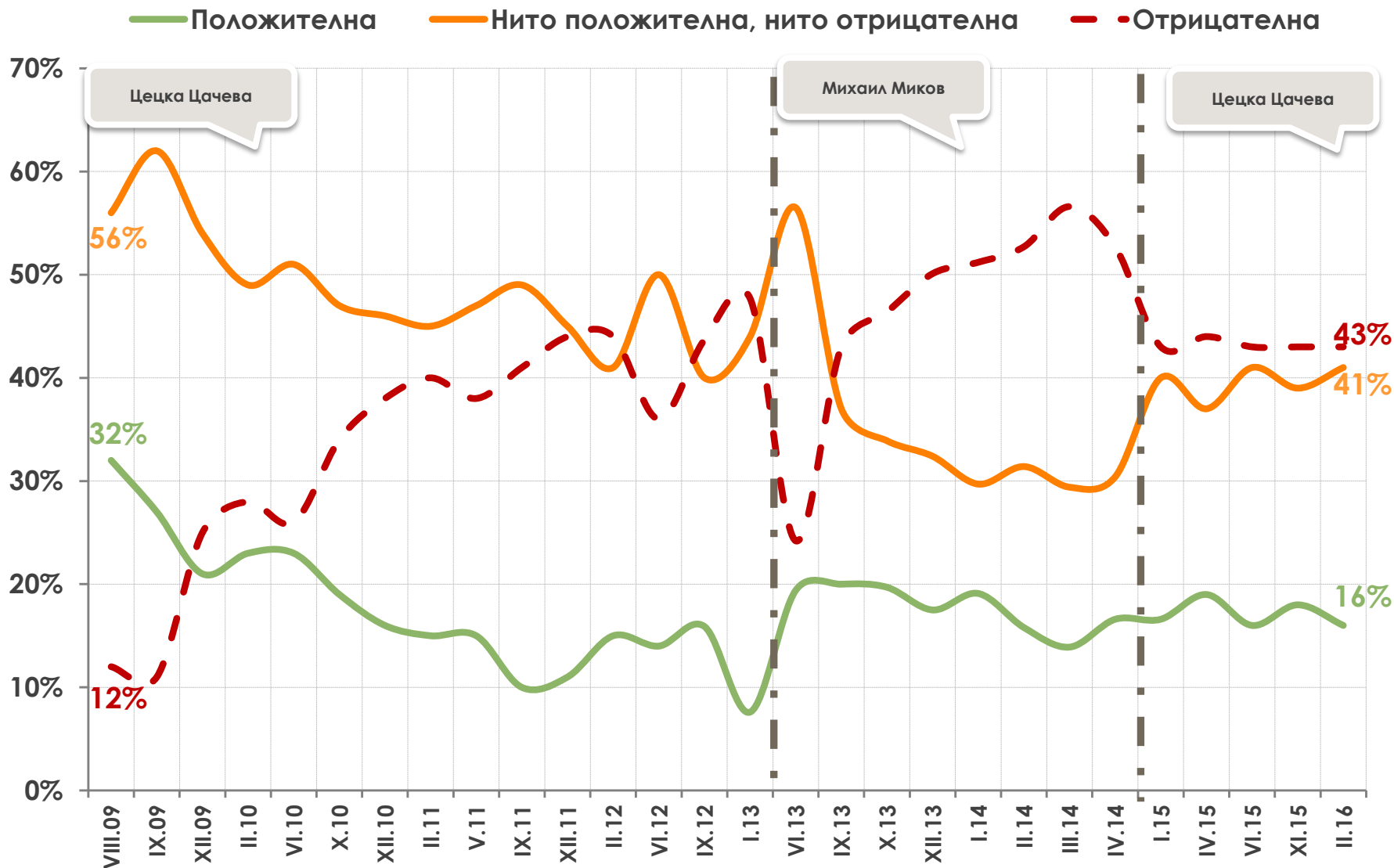
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕЗИДЕНТА РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ

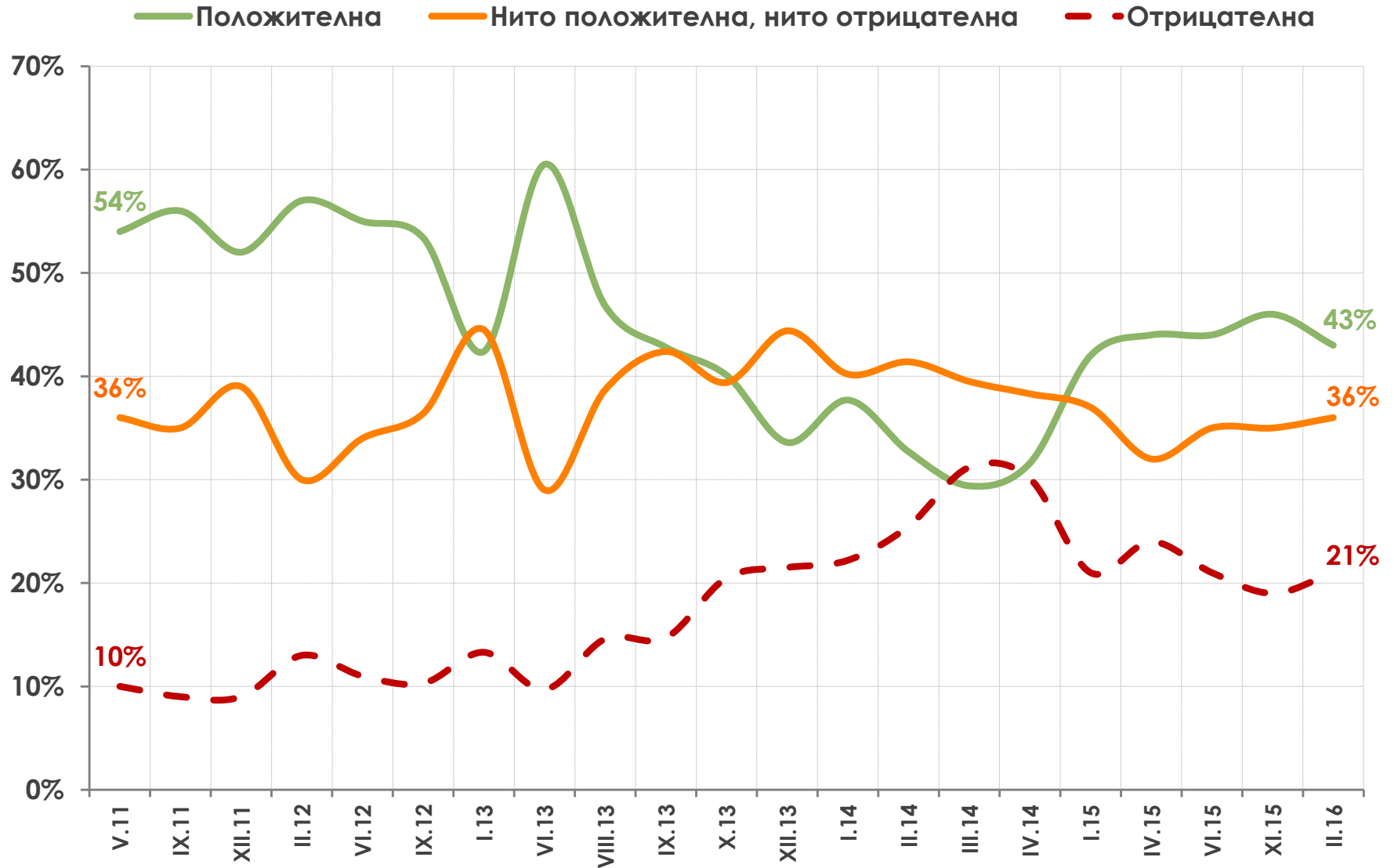
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПАРЛАМЕНТА

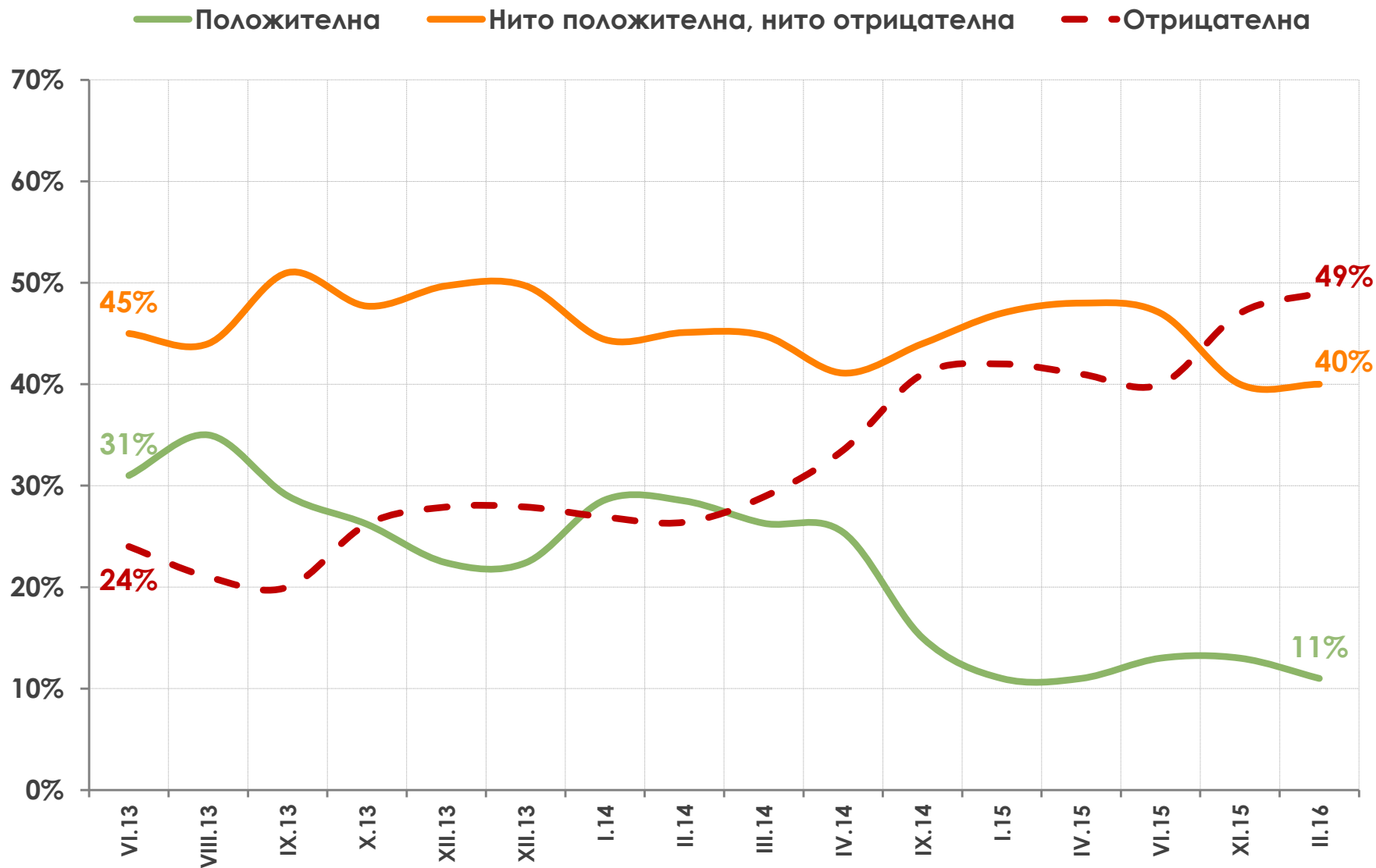
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТА

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕВРОКОМИСАР – КРИСТАЛИНА ГЕОРГИЕВА

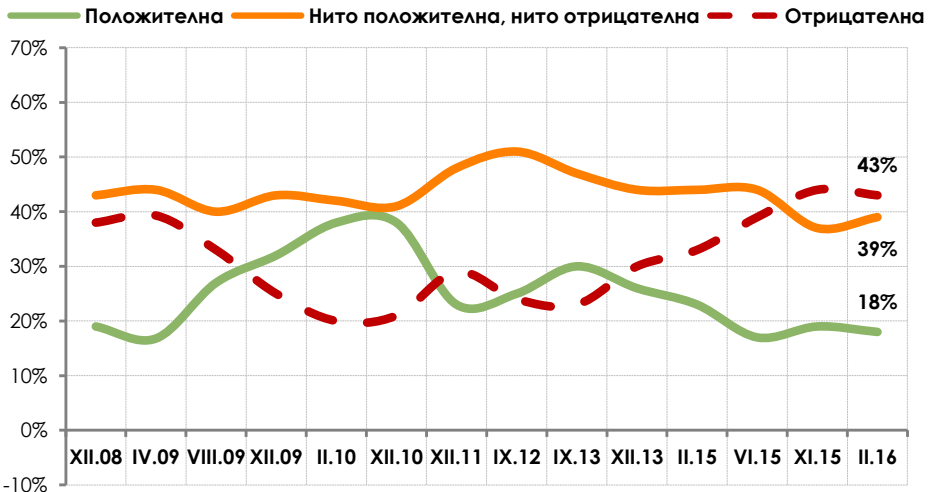

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР СОТИР ЦАЦАРОВ

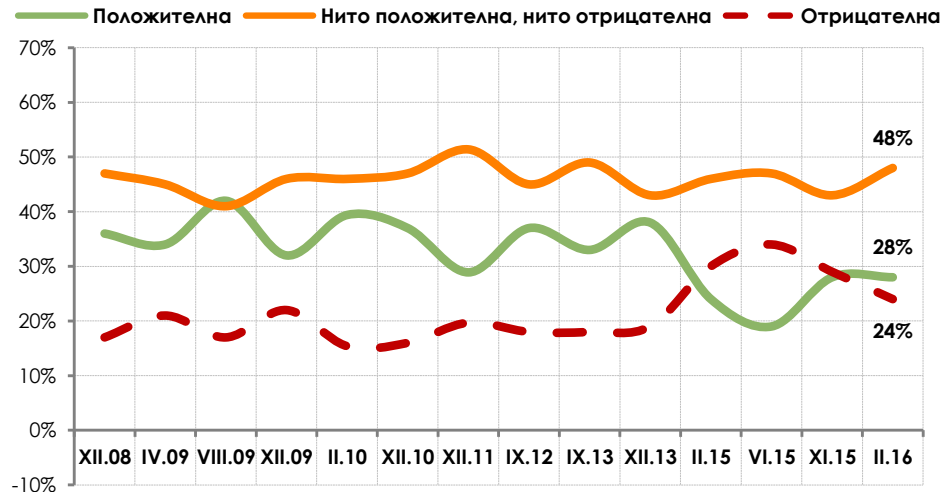

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТА НА МВР, АРМИЯ, ПОЛИЦИЯ

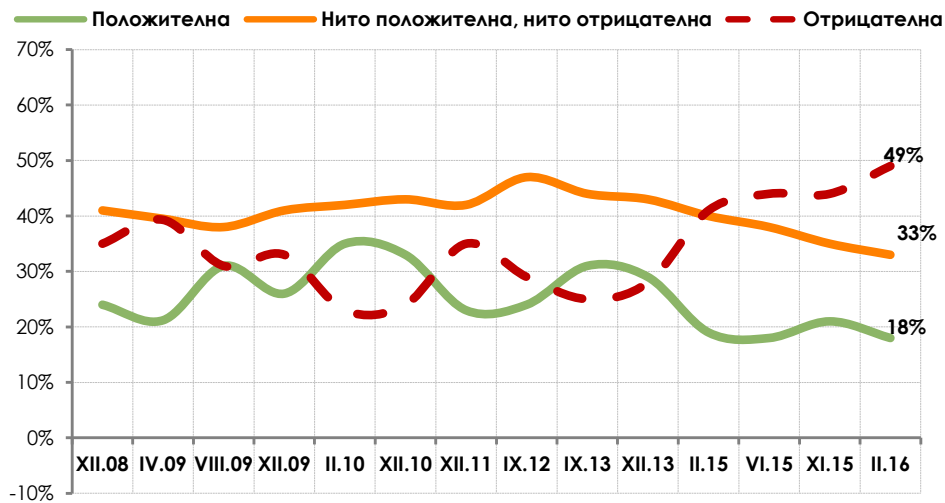
МВР

АРМИЯ

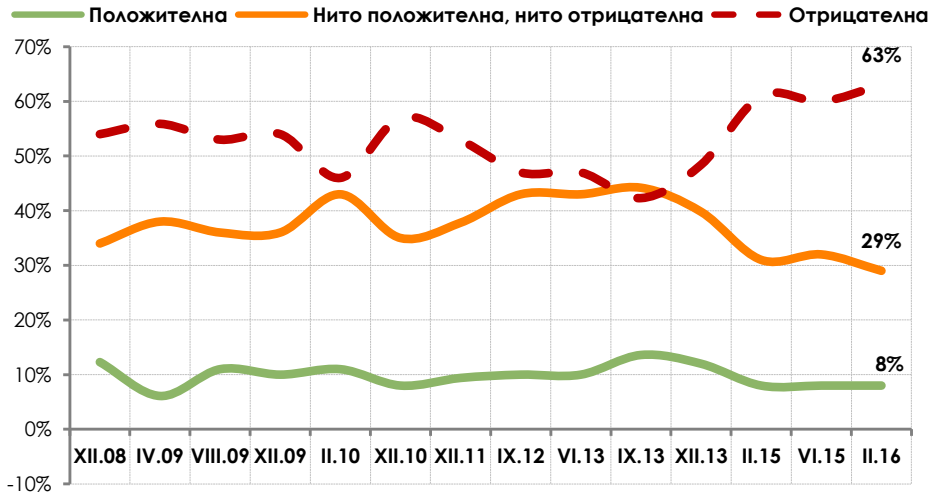

ПОЛИЦИЯ

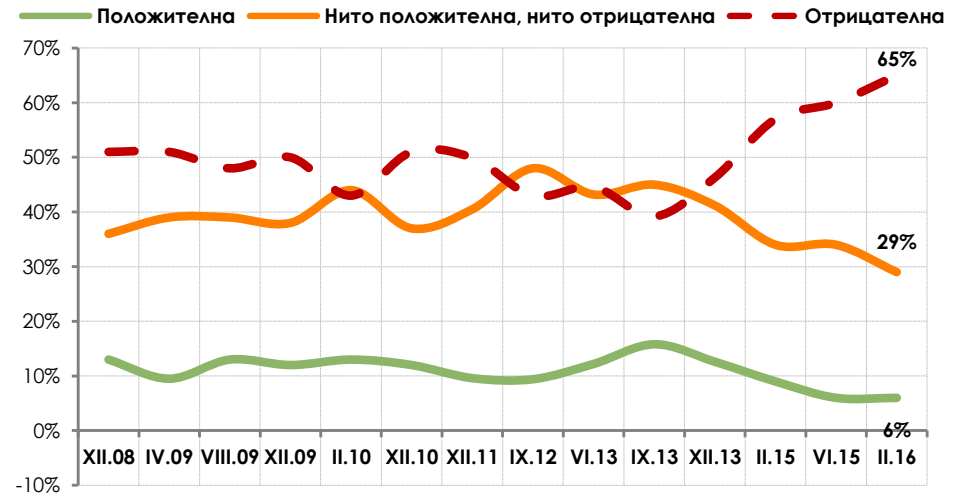

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪД, ПРОКУРАТУРА

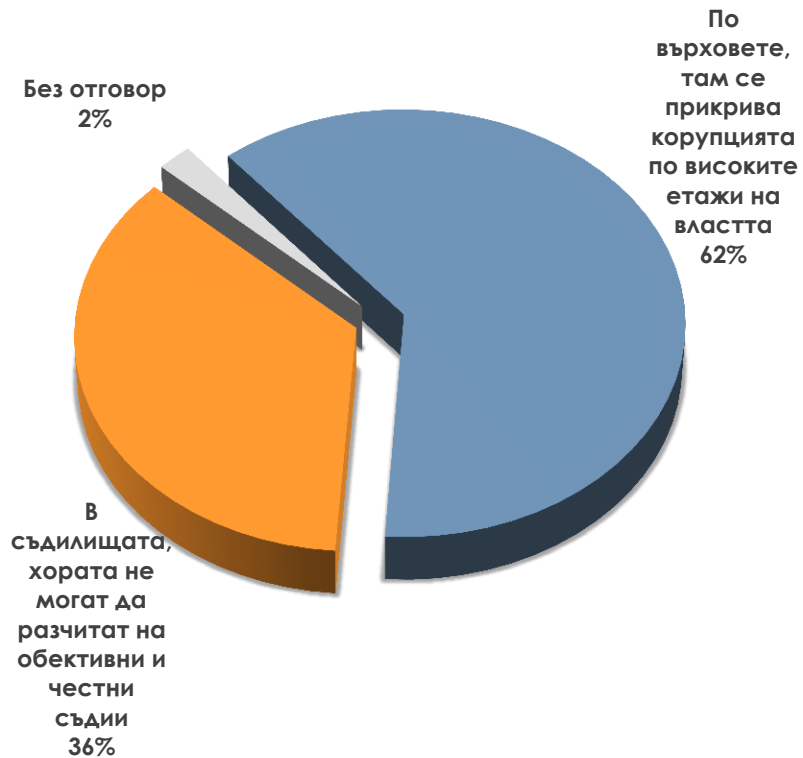
СЪД

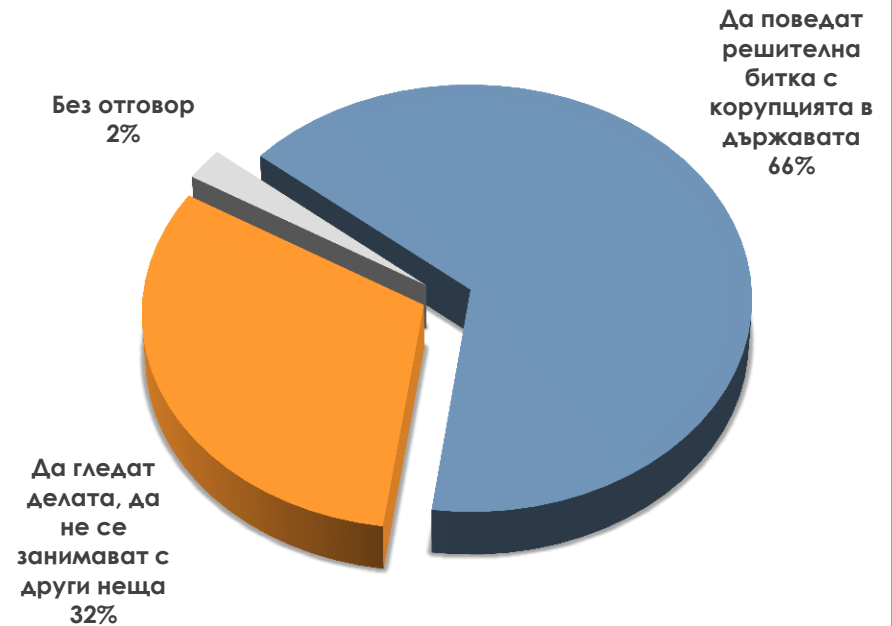
ПРОКУРАТУРА

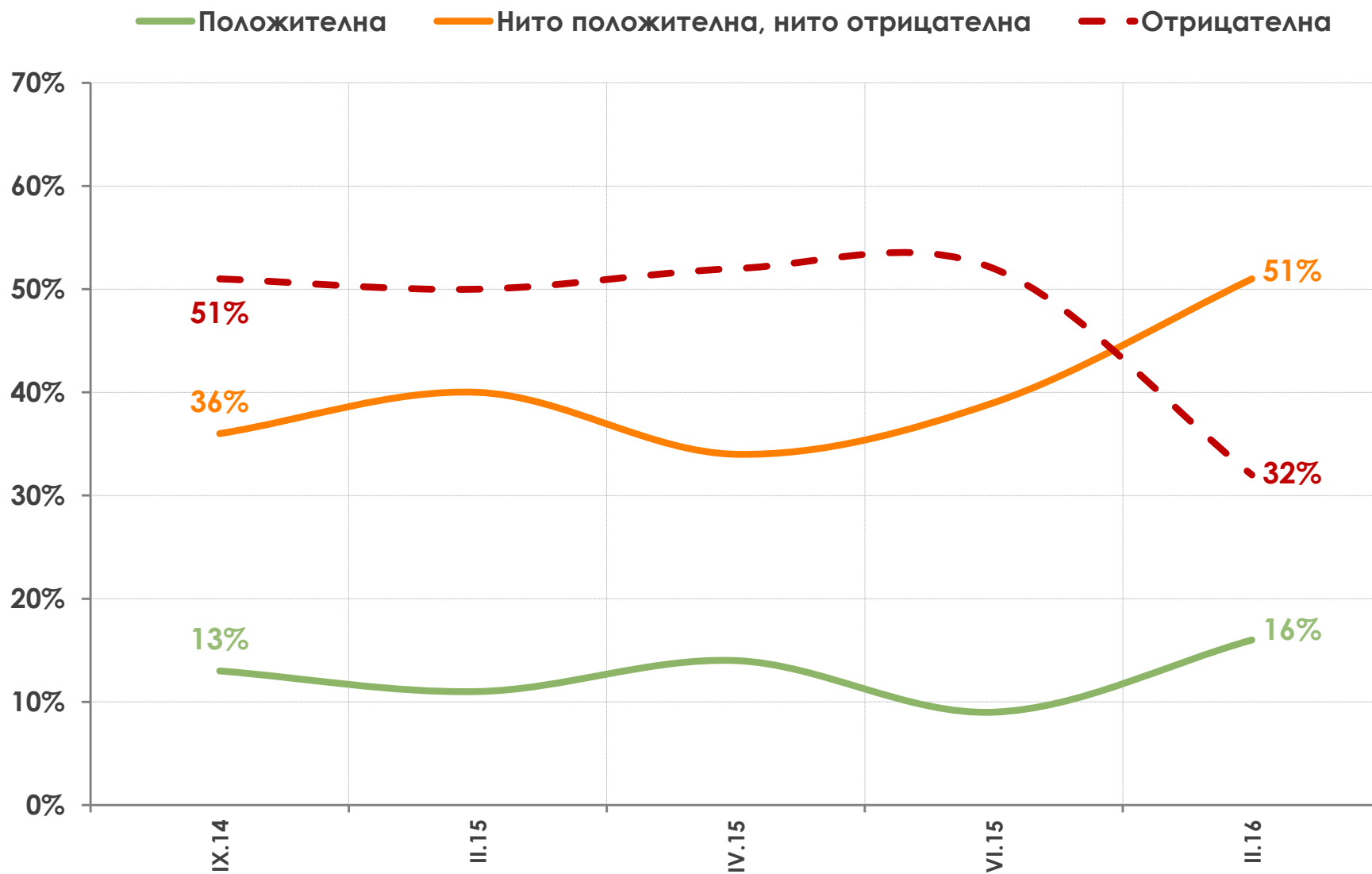
Къде са най-сериозните проблеми на съдебната власт?

Мнение за позицията, която трябва да заемат представителите на съдебната власт:

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА БНБ

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЧЕСКИ ЛИДЕРИ И ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЧЕСКИ ЛИДЕРИ И ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ

Б.Борисов, Кр.Георгиева и трима членове на кабината – Л.Павлова, Т.Дончев и И.Калфин са политиките с най-високо одобрение – както като цяло, така и в рамките на управляващото мнозинство. Поредица от напрежения обаче в управляващата коалиция след оставките на бившия правосъден министър Хр.Иванов, на образователния Т.Танев и появилите се неясноти за бъдещото на кабината, водят до спад в персоналната подкрепа за всички лидери на участващите в правителството партии: Б. Борисов с 5% - от 38% на 33%; М.Кунева – с 3% - от 15.5% на 12.5%, Б.Лукарски – от 8.5% на 6.3%, Н.Ненчев – от 8.1%% на 7%.

Тенденция на спад е налице, макар и по-слабо изразена, както при излезлия в опозиция Р.Кънев (от 11.8% на 10.6%%), така и при лидерите на подкрепящите кабината партии – Г.Първанов (от 23.2% на 20.3%) В.Симеонов (12.3%), Кр.Каракачанов (17.5%). Лидерът на БСП М.Миков запазва позицията си почти без промяна – 14%. Друга фигура, идваща от левите среди, Т.Дончева, събира високо лично одобрение (21.1%), далеч надхвърлящо електоралния потенциал на нейната партия Движение 21.

На дъното на класацията по обществено доверие са В.Сидеров, А.Доган (по 4.5%) и Л.Местан – 2.8%. Поне към момента, нито един от лидерите с амбициите да бъдат политически представители на турците в България не печели категорична подкрепа сред тях. Същевременно, актуалният около местните избори и излязъл отново на сцената след отстраняването на Л.Местан, въпрос – възможно ли е пряко или непряко ДПС да влезе в една нова правителствена формула – среща сериозно обществено неодобрение. 35% са на мнение, че нищо не се е променило в тази партия, 19% я виждат като по-приемлива за коалиране, но 43% смятат, че от случилото се ДПС изглежда още по-ненадежден партньор.

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЧЕСКИ ЛИДЕРИ И ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ

При отсъствието на непосредствена предизборна ситуация и на видима алтернатива, електоралната картина, с някои леки промени, остава в обичайните за последните месеци стойности. ГЕРБ губи 3% в сравнение с ноември, но запазва първо място (21.3%). С 10.4% БСП поддържа двойната дистанция от него. Интересна е ситуацията при ДПС, което макар и обичайно да стои по-ниско в проучванията, отколкото в реалния вот, дори и на тази база, отбелязва спад от 6.8% на 4.9%. Отливът съответства на разколебаността на традиционния му електорат след появилите се съобщения за забрана на А.Доган и Д.Пеевски да влизат в Турция.

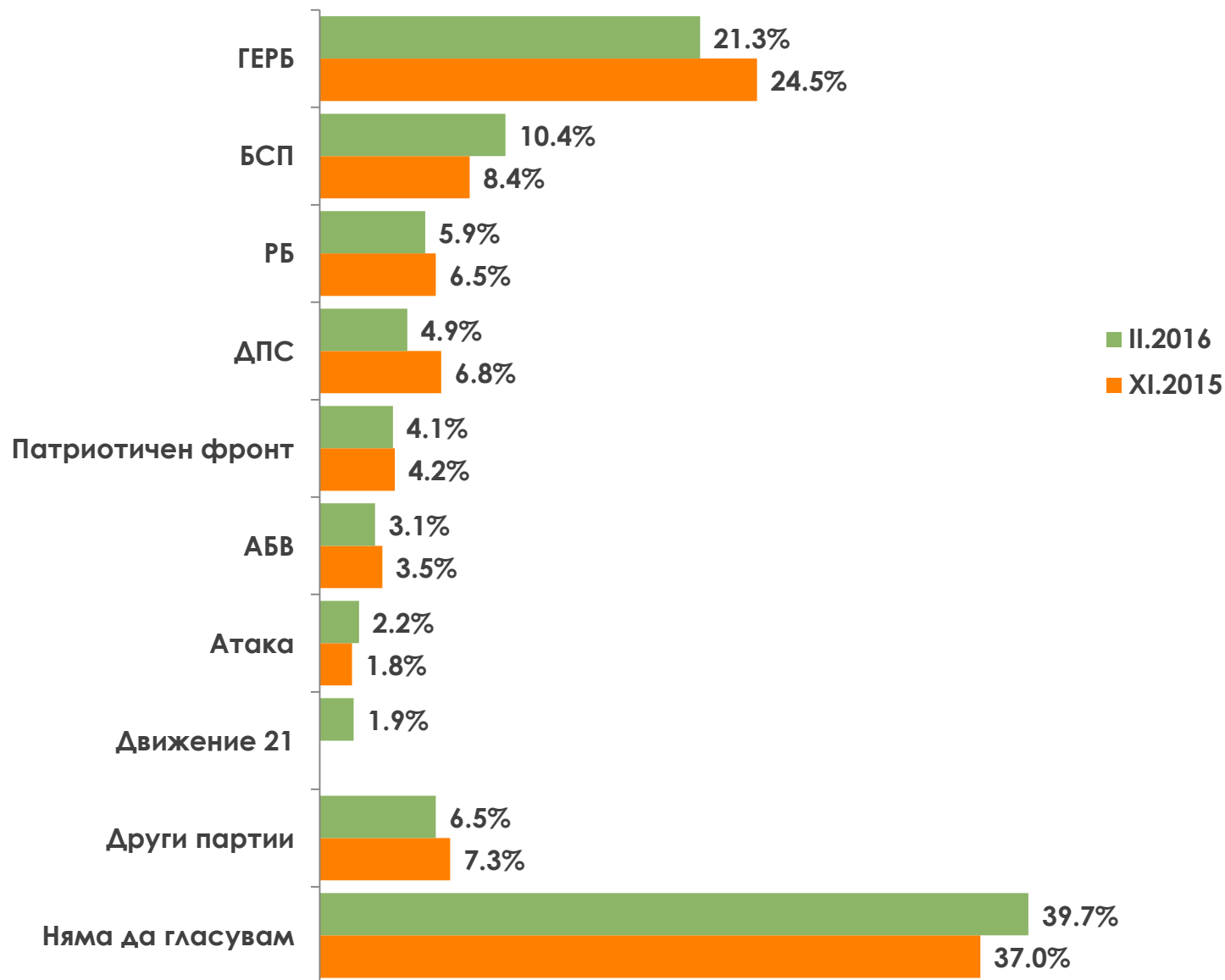
Реформаторският блок също бележи лек отлив (до 5.9%), но като цяло запазва устойчивост, въпреки излизането на ДСБ в опозиция. При едни хипотетични избори Патриотичният фронт и АБВ биха запазили сегашното си представителство. Атака е на ръба, както и Движение 21 на Т.Дончева.

Нагласите, които настоящото проучване регистрира, са вероятно последните в относително „спокойните води“ преди позиционирането на политическите играчи за президентските избори. Активността на премиера и правителството по спирането на обществените поръчки са първи сигнали за противодействие на нарасналата критичност на обществените нагласи. Същевременно, напреженията в обществото, както и неяснотите от потенциален ръст на евроскептицизма, правят обществената среда динамична и я превръщат в благоприятна почва за тестването на различни политически проекти. В това отношение президентските избори няма да бъдат просто препотвърждаване силата на определена партия, както беше през 2011 г., а сблъсък на заявки за един следващ политически цикъл, който няма предизвестен победител.

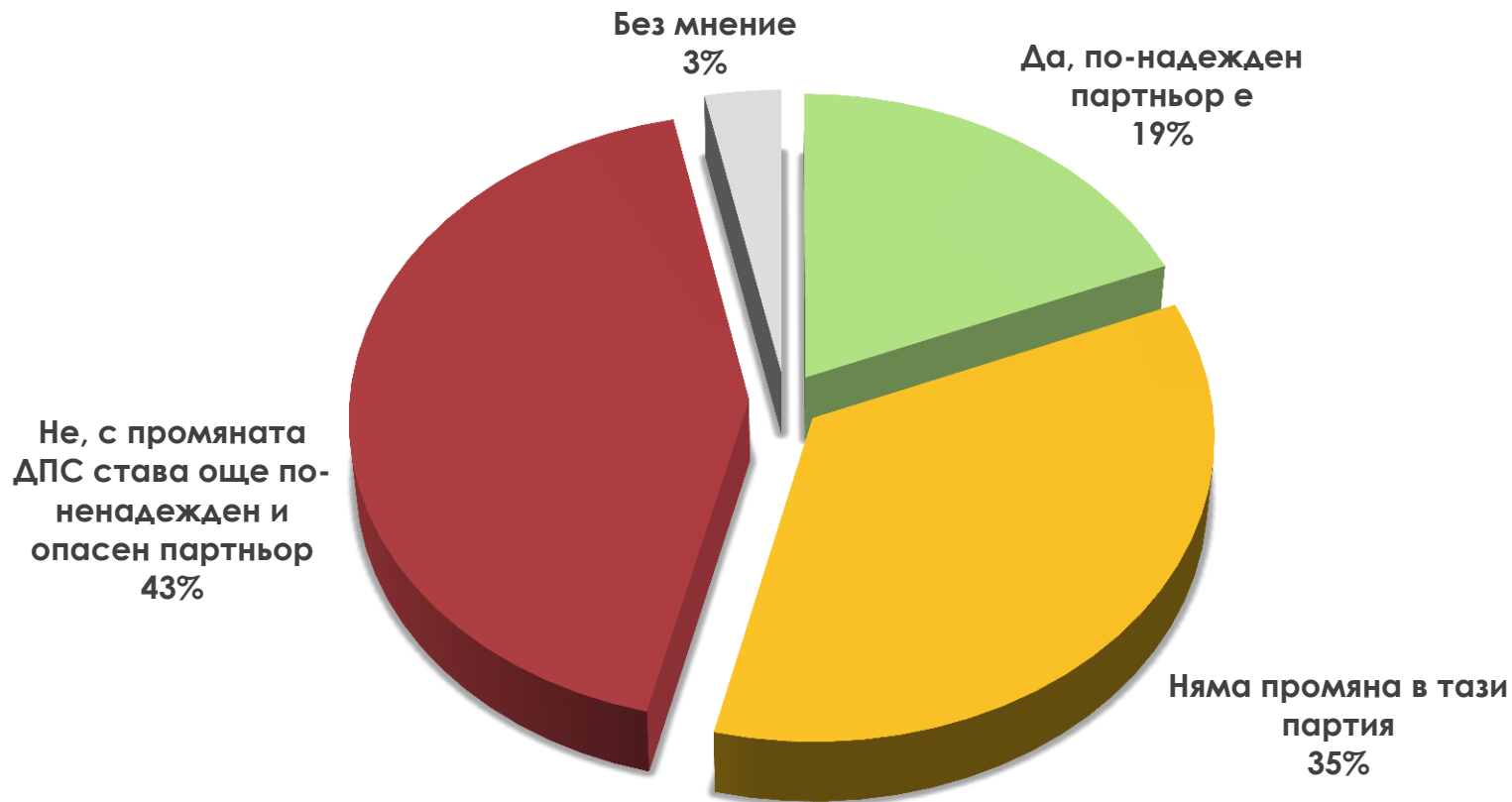
ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЦИ

Рейтинг на доверие	I.14	II.14	III.14	IV.14	IX.14	I.15	IV.15	VI.15	XI.15	II.16
Бойко Борисов	24%	21%	22%	23%	28%	32%	33.4%	33.2%	38.3%	33.4%
Татяна Дончева	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21.1%
Георги Първанов	30%	21%	17%	21%	22%	23%	20.2%	22.1%	23.2%	20.3%
Красимир Каракачанов	-	-	-	-	-	13%	16.3%	16.7%	18.9%	17.5%
Михаил Миков	-	-	-	-	16%	14%	13.4%	14.4%	13.2%	14.0%
Меглена Кунева	12%	10%	7%	8%	11%	14%	14.3%	14.9%	15.5%	12.5%
Валери Симеонов	9%	9%	8%	7%	8%	11%	15.3%	15.9%	12.7%	12.3%
Радан Кънев	7%	7%	7%	6%	7%	14%	14.8%	13.3%	11.8%	10.6%
Николай Ненчев	-	-	-	-	-	8%	8.4%	7.2%	8.1%	7.0%
Божидар Лукарски	-	-	-	-	-	8%	9.1%	8.3%	8.5%	6.3%
Волен Сидеров	5%	4%	4%	5%	6%	8%	9.4%	9.5%	4.8%	4.5%
Ахмед Доган	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5%
Лютви Местан	11%	10%	7%	7%	7%	7%	6.3%	6.9%	6.5%	2.8%

ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ ЗА ПАРЛАМЕНТАРЕН ВОТ

СЛЕД ИЗЯВЛЕНИЕТО НА АХМЕД ДОГАН В КРАЯ НА МИНАЛАТА ГОДИНА И ОТСТРАНЯВАНЕТО НА ЛЮТВИ МЕСТАН, СМЯТАТЕ ЛИ ,ЧЕ ДПС Е ВЕЧЕ ПО-НАДЕЖДЕН ПАРТНЬОР?

За контакти:
Алфа Рисърч
ул. Искър 54
София

Tel.: +359 2 9836056
Fax:+359 2 9836067

E-mail: headoffice@alpharesearch.bg
www.alpharesearch.bg